

KAS JĀŅEM VĒRĀ DARBA DEVĒJAM, PIEŅEMOT DARBĀ CILVĒKU AR REDZES INVALIDITĀTI*?

*Neredzīgus un vājredzīgus cilvēkus.

INGA MUIŽNIECE
Sociālā uzņēmuma "Sonido" vadītāja

FIZISKĀS VIDES PIEEJAMĪBA

Pirms darba uzsākšanas nepieciešams kopā iepazīties ar darba vidi, lai apzinātu iespējamās šķēršļus un apdraudējumus darba laikā, piemēram, sliekšņus, plauktus, stūrus, nenostiprinātus priekšmetus.

SUNS - PAVADONIS

Ja darbiniekam ir suns - pavadonis, jāparūpējas par drošu vidi arī sunim. Jāveic izglītojošais darbs ar kolēģiem, kā pareizi izturēties pret šo dzīvnieku: jāņem vērā, ka suni - pavadoni nedrīkst aiztikt vai barot bez atļaujas.

DARBS AR DATORU

Ja paredzēts darbs ar datoru, jāpielāgo datora programmatūra, klaviatūra un pele, ņemot vērā cilvēka redzes specifiku. Vairākas datorprogrammatūras, kas nepieciešamas cilvēkiem ar redzes invaliditāti, ir pieejamas licencētā bezmaksas versijā tieši uzņēmumiem.

APGAISMOJUMS

Tā kā redzes traucējumi ir dažādi, atkarībā no to specifikas jāparūpējas par apgaismojuma intensitāti, kas ir īpaši nozīmīgi, ja cilvēks ir vājredzīgs.

DARBA KOLEKTĪVA PASĀKUMI

Organizējot darba kolektīva pasākumu, pārdomājiet tā norisi un aktivitātes, lai tajā var piedalīties arī neredzīgie un vājredzīgie kolēģi.

2020. gada decembra dati

statistika

REDZE

strādā – 1735
nestrādā – 2255

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

INESE IMMURE

Latvijas Nedzirdīgo savienības viceprezidente un
SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs"
valdes priekšsēdētāja

KAS JĀŅEM VĒRĀ DARBA DEVĒJAM, PIEŅEMOT DARBĀ CILVĒKU AR DZIRDES INVALIDITĀTI*?

*Nedzirdīgi un vājdzirdīgi cilvēki.

VAIRĀK LAIKA SAZIŅAI

Nedzirdīgi cilvēki nespēj tik ātri
apstrādāt informāciju, jo viņu
lasītprasme un rakstītprasme ir
zemākā līmenī. Sarunā vienmēr
pārliecinieties, vai nedzirdīgais
jūs ir sapratis. Nerunājiet pārāk
skaļi – tas ir velti!

CITA VEIDA KOMUNIKĀCIJA

Komunikācijā ar nedzirdīgiem un
vājdzirdīgiem cilvēkiem ieteicams
izmantot rakstiskas piezīmes,
piemēram, uz tāfeles, planšetes vai
telefonā. Sapulcēs, intervijās un
apmācībās nepieciešams nodrošināt
balss atpazīšanas programmu vai
pieaicināt zīmju valodas tulku,
parūpēties par labu redzamību, lai
galvenais runātājs būtu labi
apgaismots un nedzirdīgajam
nespīdētu acīs gaisma. Darbā
izmantojamajiem video materiāliem
ir jābūt ar subtitriem.

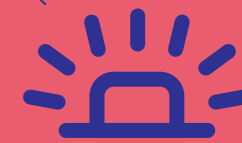
INFORMĒTI KOLĒĢI

Par nedzirdīgā vai
vājdzirdīgā kolēģa
vajadzībām komunikācijā
jāinformē pārējie
darbinieki, lai kolektīvā
veidotos brīva, emocionāli
labvēlīga un droša vide.

APGŪSTIET ZĪMJU VALODAS PAMATUS!

Darba devējam, pie kura
strādā nedzirdīgs vai
vājdzirdīgs cilvēks, vērtīgi
apgūt zīmju valodas
pamatus, piemēram, vietnē
spreadthesign.com.
Ieteicams organizēt arī
brīvprātīgus zīmju valodas
apguves kursus pārējiem
kolēģiem.

TRAUKSMES SIGNĀLI

Darba vietā visiem
trauksmes signāliem jābūt
aprīkoti ar mirgojošām
gaismām, lai trauksmi
pamanītu arī nedzirdīgais
kolēģis.

2020. gada decembra dati

statistika

DZIRDE

strādā – 748
nestrādā – 823

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

KAS JĀŅEM VĒRĀ DARBA DEVĒJAM, PIEŅEMOT DARBĀ CILVĒKU AR GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMIEM (GRT)*?

*Cilvēki ar GRT ir cilvēki ar intelektuālās attīstības traucējumiem un psihiskās veselības traucējumiem.

MĀRIS GRĀVIS

Sociālā uzņēmuma "RB Cafe" vadītājs

LAIKS

Cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem, iespējams, vajag vairāk laika, lai apgūtu nepieciešamās iemaņas, bet, kad tās apgūtas, tad darbs tiek veikts ļoti rūpīgi.

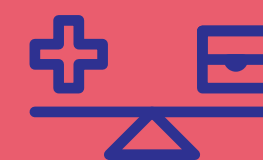
SECĪGS UN SISTEMĀTISKS DARBS

Cilvēki ar intelektuālās attīstības traucējumiem lieliski veic visus darbus, kuros darbu secība atkārtojas un ir izstrādāta sistēma.

UZTICĪBAS PERSONA

Vērtīgi, ja cilvēkiem ar GRT kolektīvā ir sava uzticības persona, kura sniedz atbalstu.

SALĀGOT DARBA SLODZI AR VESELĪBAS IZAICINĀJUMIEM

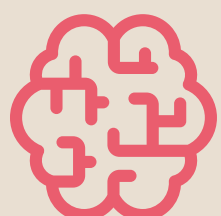
Cilvēkiem ar psihiskās veselības traucējumiem bieži vien nav nepieciešami īpaši fiziskās vides pielāgojumi, tikai iespēja salāgot darba slodzi ar veselības izaicinājumiem.

SKAIDRI DEFINĒTI UZDEVUMI UN VIZUĀLI MATERIĀLI

Ikvienam cilvēkam, tai skaitā ar GRT, vieglāk ir veikt darbus, ja ir skaidri definēti uzdevumi un mērķi, kā arī uzskatāms piemērs. Vizuālie materiāli lieliski palīdz atcerēties pienākumu secību vai izpildes gaitu.

2020. gada decembra dati statistika

GRT

strādā – 2992
nestrādā – 15 795

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

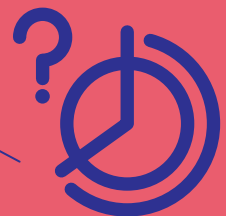
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

KAS JĀŅEM VĒRĀ DARBA DEVĒJAM, PIEŅEMOT DARBĀ CILVĒKU AR ĀRĒJI NEREDZAMU INVALIDITĀTI*?

*Cilvēki ar iekšējām saslimšanām.

EVA VIĻČINA
Sociālā uzņēmuma "Visi Var" vadītāja

DARBA DIENAS ILGUMS UN NOSLODZE

Cilvēkiem ar iekšējām saslimšanām nereti nepieciešama individuāla vienošanās par darba dienas ilgumu un slodzi.

ATPŪTAS PAUZES

Darba dienas gaitā nodrošiniet šim cilvēkam regulāras atpūtas pauzes, ja tādas nepieciešamas, jo katru dienu veselības stāvoklis var būt atšķirīgs!

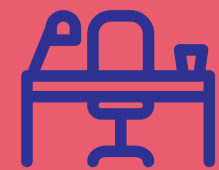
EPIZODISKA POMBŪTNE

Rēķinieties, ka cilvēkiem ar iekšējām saslimšanām nepieciešama epizodiska prombūtne, lai veiktu veselības pārbaudes, apmeklētu ārstu vai saņemtu rehabilitācijas pakalpojumus. Īpaši piemērots ir darbs maiņās.

INFORMĒTS KOLEKTĪVS

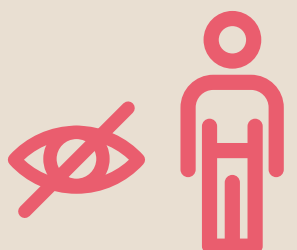
Iepazīstinot kolēģus ar jauno darbinieku, informējiet arī par šī cilvēka darba spējām un īpašajām vajadzībām, lai darbinieks neizjustu diskomfortu un neizpratni no pārējo kolēģu puses, un nerastos pārpratumi.

FIZISKĀS VIDES PIELĀGOŠANA

Jāņem vērā, ka cilvēkam ar ārēji neredzamu invaliditāti var būt specifiskas vajadzības attiecībā uz fizisko darba vidi, piemēram, īpašs ergonomisks krēsls, pielāgojams galds un datora paliktnis, roku vai kāju balsti, speciāls apgaismojums un regulāri vēdināma telpa.

2020. gada decembra dati statistika

**NEREDZAMĀ
INVALIDITĀTE**

**strādā – 27 924
nestrādā – 35 353**

SANTA SURVILA

Biedrības „Wings for Wheels” valdes locekle,
sociālais mentors

KAS JĀŅEM VĒRĀ DARBA DEVĒJAM, PIEŅEMOT DARBĀ CILVĒKU AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM?

FIZISKĀS VIDES PIEEJAMĪBA

Cilvēkam ar kustību traucējumiem darba vietā jānodrošina atbilstoša fiziskās vides pieejamība, pielāgojot ne tikai darba telpu un darba vietu, bet arī ieejas vestibilu, virtuves zonu, labierīcības, autostāvvietu u.c.

INFORMĒTS KOLEKTĪVS

Iepazīstinot kolektīvu ar jauno darbinieku, jāinformē par šī cilvēka fiziskajiem ierobežojumiem, lai kolēģi zinātu, vai un kāda palīdzība viņam ikdienā nepieciešama, un kolektīvā veidotos brīva, emocionāli labvēlīga saskarsme.

FIZISKO UN INTELEKTUĀLO SPĒJU RESPEKTĒŠANA

Cilvēkiem ar kustību traucējumiem fiziskās un intelektuālās spējas ir atšķirīgas. Tas atkarīgs no invaliditātes iemesla – trauma, hroniska saslimšana vai iedzimtība, un ir būtiski šīs individuālās spējas respektēt.

DARBA VADĪTĀJS – MENTORS

Gadās, ka cilvēki ar fizisko invaliditāti ir bez iepriekšējas darba pieredzes, viņiem var trūkt ticības saviem spēkiem, tāpēc par labu nāks, ja darba vietā viņam būs sava uzticības persona – mentors, pie kura vērsties pēc padoma un iedrošinājuma.

ATPŪTAS IESPĒJAS

Ja konkrētam cilvēkam ar kustību traucējumiem tas ir nepieciešams, darba vietā jānodrošina atpūtas telpa īslaicīgiem, 10 – 15 minūšu atpūtas brīžiem, lai šis cilvēks periodiski varētu mainīt ķermeņa pozīciju no piespiedu atrašanās sēdus stāvoklī uz horizontālu.

**KUSTĪBU
TRAUCĒJUMI**

2020. gada decembra dati statistika

**strādā – 9756
nestrādā – 11 442**